LANTMÄTERIET

Finansdepartementet
Fi.remissvar@regeringskansliet.se
Fi.ofa.dis.remisser@regeringskansliet.se

2026-09-28
Lantmäteriets dnr: LM2026/099257
Mottagarens dnr: FI2026/01676

Yttrande avseende remittering av Europeiska kommissionens förslag till förordning om utveckling av moln och AI KOM (2026) 502

Inledning

Utifrån de intressen som Lantmäteriet har att bevaka välkomnar myndigheten Europiska kommissionens förslag till förordning om utveckling av moln och AI. Lantmäteriet är positiv till ambitionen att stärka EU:s kapacitet, konkurrenskraft och digitala suveränitet inom moln- och AI-området.

Lantmäteriet vill emellertid framföra ett antal synpunkter med anledning av de delar av förslaget som rör ramverk för tillitsnivåer för molntjänster, krav vid offentlig upphandling av molntjänster och främjande av öppen källkod.

Lantmäteriets synpunkter, skälen för dessa samt övriga kommentarer kring delar av förslaget redovisas i detalj nedan.

Autonomi (digital suveränitet)

Ramverk för tillitsnivåer för molntjänster

ARTIKEL 16 OCH 17

Lantmäteriet är positiv till ett EU-ramverk för molntjänster med gemensamma kriterier men anser att det behöver analyseras vidare hur detta påverkar myndighetens möjlighet att hantera säkerhetsrisker kopplade till enskilda molntjänstleverantörer.

Krav vid offentlig upphandling av molntjänster

ARTIKEL 29

Lantmäteriet anser att det är viktigt att myndigheten får möjlighet att medverka i de nationella riskbedömningarna innan beslut fattas om lämplig tillitsnivå för de verksamheter som myndigheten bedriver. Det är viktigt att myndighetens synpunkter beaktas eftersom det endast är Lantmäteriet som

har tillräckligt god kunskap om den verksamhet som myndigheten bedriver för att kunna avgöra vilket behov av skydd som finns.

Vidare ifrågasätter Lantmäteriet lämpligheten i att EU-kommissionen ges en möjlighet att reglera vilken tillitsnivå som ska gälla för en specifik offentliga verksamhet i de fall kommissionen anser att medlemsstatens riskbedömning inte är lämplig.

I de fall en riskbedömning medför att migrering måste ske till en annan molntjänstleverantör anser Lantmäteriet att den föreslagna 12-månaders perioden är för kort med hänsyn till den systemkomplexitet och de avtalscykler som finns på myndigheten.

ARTIKEL 30

Begreppet ”allmän ordning” definieras inte i förslaget. Lantmäteriet anser att det behöver förtydligas vad som avses med verksamheter av betydelse för allmän ordning eftersom det påverkar vilken tillitsnivå som krävs för myndighetens verksamheter.

Vidare anser Lantmäteriet att myndighetens handlingsutrymme vid val av molntjänstleverantör måste säkerställas. Den föreslagna artikeln inskränker till synes myndighetens möjlighet att välja en molntjänstleverantör med högre tillitsnivå för sådan verksamhet som inte är av betydelse för upprätthållandet av allmän ordning. Det kan finnas verksamheter som inte påverkar samhällets säkerhet men som ändå kräver en högre tillitsnivå. Lantmäteriet föreslår därför att kraven vid offentlig upphandling för molntjänster i stället bör utformas som rekommendationer. Det bör i vart fall övervägas att införa en möjlighet för myndigheter att i undantagsfall välja en högre tillitsnivå även för sådan verksamhet som inte rör upprätthållandet av allmän ordning.

I de fall de föreslagna kraven vid upphandling blir obligatoriska behöver det införas tydliga övergångsbestämmelser som möjliggör en omställning för myndigheter som har befintliga avtal med molntjänstleverantörer. Det är inte alla leverantörer på marknaden som kommer att kunna möta kriterierna för de föreslagna tillitsnivåerna. Marknaden domineras idag av företag från tredjeland och det kommer sannolikt att ta tid för europeiska tjänsteleverantörer att etablera sig och för företag från tredjeland att anpassa sig till de nya upphandlingsreglerna. Det är viktigt att en brist på kvalificerade europeiska leverantörer inte hindrar samhällsviktig digitalisering under en omställningsperiod. Mot bakgrund av detta anser Lantmäteriet att det också behöver förtydligas vad som gäller för redan ingångna avtal och hur pågående upphandlingar ska hanteras när regelverket börjar gälla.

Främjande av öppen källkod

ARTIKEL 34–36

Lantmäteriet välkomnar frivillig kapacitetsdelning men efterfrågar tydlighet vad gäller säkerhetskrav, ansvar, kostnadsfördelning, interoperabilitet, incidenthantering, livscykelansvar och avveckling.

ARTIKEL 41

Myndigheten är positiv till principen om öppna standarder och öppen källkod, men betonar att bedömningen måste väga in även andra aspekter såsom säkerhet, total ägandekostnad, support, underhåll, licensvillkor, leverantörsansvar och långsiktig förvaltningsförmåga.

Beslutande

Lantmäteriets beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Fredrik Holmberg. I den slutliga handläggningen har också verksamhetsområdeschefen Anna Granström, juristen Sara Wärnick, verksamhetsutvecklaren Anders Rydén samt enhetschefen Carl Sjöberg (den sistnämnda föredragande) medverkat.

För Lantmäteriet

Fredrik Holmberg